

भाग ५
नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालयको
सूचना

नेपाल सरकारले संवत् २०८० साल वैशाख १ गतेदेखि चैत मसान्तसम्म एक वर्षभरिमा सबै सरकारी कार्यालय तथा सार्वजनिक निकायको लागि देहाय बमोजिमको सार्वजनिक, पर्व एवम् सङ्घा बिदा र कार्यालय समय निर्धारण गर्ने निर्णय गरेकोले यो सूचना प्रकाशन गरिएको छः-

१. वर्षभरिका शनिबार बिदा:

(क) वैशाख - २, ९, १६, २३, ३०	(ख) कात्तिक - ४, ११, १८, २५
(ख) जेठ - ६, १३, २०, २७	(ज) मङ्सिर - २, ९, १६, २३, ३०
(ग) असार - २, ९, १६, २३, ३०	(झ) पुस - ७, १४, २१, २८
(घ) साउन - ६, १३, २०, २७	(ञ) माघ - ६, १३, २०, २७
(ङ) भदौ - २, ९, १६, २३, ३०	(ट) फागुन - ५, १२, १९, २६
(च) असोज - ६, १३, २०, २७	(ठ) चैत - ३, १०, १७, २४

२. पर्व बिदाहरू:

२.१ मुलुकभरी सार्वजनिक बिदा हुने पर्वहरू:

- (क) नव वर्ष - वैशाख १ गते शुक्रबार।
- (ख) राई, लिम्बू, याक्खा, सुनुवारलगायतका किराँत समुदायको उभौली पर्व - चण्डी पूर्णिमा (वैशाख पूर्णिमा) - वैशाख २२ गते शुक्रबार।
- (ग) रक्षाबन्धन - भदौ १४ गते बिहीबार।
- (घ) श्रीकृष्ण जन्माष्टमी - भदौ २० गते बुधबार।
- (ङ) घटस्थापना - असोज २८ गते आइतबार।

- (च) दशैं बिदा - कात्तिक ४ गते शनिबारदेखि कात्तिक ९ गते बिहीबारसम्म (फूलपातीदेखि द्वादशीसम्म) ।
- (छ) तिहार बिदा (कात्तिक २६ गते आइतबारदेखि कार्तिक ३० गते बिहीबारसम्म) :-
- लक्ष्मी पूजा - कात्तिक २६ गते आइतबार ।
  - म्हपूजा, नेपाल संवत् प्रारम्भ, गोवर्द्धन पूजा - कात्तिक २८ गते मङ्गलबार ।
  - भाइ टीका/किजा पूजा - कात्तिक २९ गते बुधबार ।
- (ज) छठ पर्व - मङ्सिर ३ गते आइतबार ।
- (झ) इसाई धर्मावलम्बीहरूको पर्व क्रिसमस डे, (डिसेम्बर २५) - पुस ९ गते सोमबार ।
- (ञ) किराँत समुदायको उधौली पर्व, योमरी पुन्हि - ज्यापू दिवस (धान्य पूर्णिमा) - पुस १० गते मङ्गलबार ।
- (ट) तमू ल्होसार - पुस १५ गते आइतबार ।
- (ठ) माघी पर्व/माघे सङ्क्रान्ति - माघ १ गते सोमबार ।
- (ड) सोनम ल्होसार - माघ २७ गते शनिबार ।
- (ढ) महाशिवरात्री - फागुन २५ गते शुक्रबार ।
- (ण) हिमाली आदिवासी शेर्पाहरूले मनाउने ग्याल्पो ल्होसार - फागुन २८ गते सोमबार ।
- (त) इस्लाम धर्मावलम्बीहरूको पर्व ईद (ईद उल फित्र) का दिन ।
- (थ) इस्लाम धर्मावलम्बीहरूको पर्व बकर ईद (ईद उल अजहा) का दिन ।

(द) फागुपूर्णिमा - हिमाली र पहाडी लगायतका ५६ जिल्लाहरूमा चैत ११ गते आइतबार र तराईका देहायका जिल्लाहरूमा चैत १२ गते सोमबार।

१.	झापा	७.	धनुषा	१३.	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	१९.	बर्दिया
२.	मोरङ	८.	महोत्तरी	१४.	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	२०.	कैलाली
३.	सुनसरी	९.	सर्लाही	१५.	रुपन्देही	२१.	कञ्चनपुर
४.	सप्तरी	१०.	रौतहट	१६.	कपिलवस्तु		
५.	सिराहा	११.	बारा	१७.	दाङ		
६.	उदयपुर	१२.	पर्सा	१८.	बाँके		

२.२ सम्बन्धित धर्म, संस्कृति, भौगोलिक क्षेत्र र स्थान विशेषका लागि मात्र हुने सार्वजनिक पर्व बिदाहरू:-

(क) गौरा पर्व - भदौ ७ गते बिहीबार।

(ख) गाईजात्रा - भदौ १४ गते बिहीबार (देशभरका नेवार समुदायका लागि मात्र)।

(ग) सिरुवा पावनीको दिन - सो पर्व मनाउने झापा, मोरङ, सुनसरी, सिराहा र सप्तरी जिल्लाहरूमा।

३. महिला कर्मचारीहरूको लागि मात्र:-

(क) हरितालिका (तीज) व्रत - असोज १ गते सोमबार।

(ख) जितिया पर्व - असोज २० गते शनिबार (जितिया पर्व मनाउने महिला कर्मचारीको लागि)।

४. शिक्षण संस्थाहरूको लागि मात्र:-

वसन्त पञ्चमी - फागुन २ गते बुधबार।

५. जात्रा बिदा (काठमाडौं उपत्यकालाई मात्र):-

(क) गाईजात्रा - भदौ १४ गते बिहीबार।

- (ख) इन्द्रजात्रा - असोज ११ गते बिहीबार।
- (ग) मत्स्येन्द्रनाथको भोटो देखाउने जात्रा (सो जात्रा हुने दिन)।
- (घ) घोडेजात्रा - चैत २६ गते सोमबार।

६. दिवस बिदा:-

६.१ मुलुकभरी सबैलाई हुने सार्वजनिक दिवस बिदाहरू:-

- (क) विश्व मजदुर दिवस - (मे १) वैशाख १८ गते सोमबार।
- (ख) गणतन्त्र दिवस - जेठ १५ गते सोमबार।
- (ग) संविधान दिवस (राष्ट्रिय दिवस) - असोज ३ गते बुधबार।
- (घ) जनयुद्ध दिवस - फागुन १ गते मङ्गलबार।
- (ङ) राष्ट्रिय प्रजातन्त्र दिवस - फागुन ७ गते सोमबार।
- (च) अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस (मार्च ८) - फागुन २५ गते शुक्रबार।

६.२ अपाङ्गता भएका कर्मचारीहरूको लागि मात्र:-

अन्तर्राष्ट्रिय अपाङ्गता दिवस, (डिसेम्बर ३) मङ्सिर १७ गते आइतबार (नेपाल भित्रका सम्पूर्ण अपाङ्गता भएका कर्मचारीको लागि मात्र)।

७. जन्मजयन्ती बिदा:-

७.१ मुलुकभरी सबैलाई हुने सार्वजनिक जन्मजयन्ती बिदा:-

- (क) बुद्ध जयन्ती - वैशाख २२ गते शुक्रबार।
- (ख) पृथ्वी जयन्ती (राष्ट्रिय एकता दिवस) - पुस २७ गते शुक्रबार।

७.२ सम्बन्धित धर्मावलम्बीहरूका लागि मात्र:-

- (क) फाल्गुनन्द जयन्ती - कात्तिक २५ गते शनिबार (किराँत धर्मावलम्बी)।
- (ख) मोहम्मद जयन्तीका दिन (नेपाली मुस्लिम धर्मावलम्बीहरूको लागि)।
- (ग) गुरु नानक जयन्ती - मङ्सिर ११ गते सोमबार (नेपाली सिख धर्मावलम्बी)।

८. राष्ट्रिय रूपमा मनाइने तर कार्यालय खुल्ने प्रकृतिका दिवसहरू:-

- (क) जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मूलन राष्ट्रिय दिवस - जेठ २१ गते आइतबार ।
- (ख) निजामती सेवा दिवस - भदौ २२ गते शुक्रबार ।
- (ग) सहिद दिवस - माघ १६ गते मङ्गलबार ।

९. विदेशस्थित नेपाली नियोगहरूले सम्बन्धित मुलुकका सार्वजनिक बिदाहरूलाई समेत दृष्टिगत गरी बढीमा १८ दिनसम्म सार्वजनिक बिदा आफैले व्यवस्थापन र समायोजन गर्न सक्ने।

१०. सार्वजनिक सेवा प्रवाहसम्बन्धी विशेष व्यवस्था :-

१०.१ प्रकरण २.१ अन्तर्गतका पर्व विदा मध्ये खण्ड (ख) को उभौली पर्व-चण्डी पूर्णिमा (वैशाख पूर्णिमा), खण्ड (ग) को रक्षाबन्धन, खण्ड (घ) को श्रीकृष्ण जन्माष्टमी, खण्ड (ङ) को घटस्थापना, खण्ड (झ) को क्रिसमस डे, खण्ड (ञ) को उद्यौली पर्व, योमरी पुन्हि-ज्यापू दिवस (धान्य पूर्णिमा), खण्ड (ट) को तमू ल्होसार, खण्ड (ठ) को माघी पर्व/माघे सङ्क्रान्ति, खण्ड (ड) को सोनम ल्होसार, खण्ड (ढ) को महाशिवरात्री, खण्ड (ण) को ग्याल्पो ल्होसार, खण्ड (त) को

ईद (ईद उल फित्र) र खण्ड (थ) को बकर ईद (ईद उल अजहा) विदा, प्रकरण ५ को जात्रा विदा अन्तर्गतका गाई जात्रा, इन्द्रजात्रा, मत्स्येन्द्रनाथको भोटो देखाउने जात्रा र घोडेजात्रा विदा, प्रकरण ६.१ अन्तर्गतका सार्वजनिक दिवस विदा मध्ये खण्ड (ख) को गणतन्त्र दिवस, खण्ड (घ) को जनयुद्ध दिवस, खण्ड (ङ) को राष्ट्रिय प्रजातन्त्र दिवस र खण्ड (च) को अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस विदा र प्रकरण ७.१ को जन्मजयन्ती विदा अन्तर्गतका बुद्ध जयन्ती र पृथ्वी जयन्ती विदाका दिनमा देहायका सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्न सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायले आवश्यक प्रबन्ध मिलाउनु पर्नेछः-

- (क) नागरिकता सम्बन्धी सेवा,
- (ख) राहदानी सम्बन्धी सेवा,
- (ग) कन्सुलर सम्बन्धी सेवा,
- (घ) भन्सार तथा राजस्व सम्बन्धी सेवा (राजस्व अनुसन्धानसमेत),
- (ङ) क्वारेन्टाइन सम्बन्धी सेवा,
- (च) सवारी अनुमतिपत्र, सवारी साधन दर्ता तथा नवीकरणलगायतका यातायात व्यवस्थापन सम्बन्धी सेवा,
- (छ) उद्योग, वाणिज्य र कम्पनी प्रशासन सम्बन्धी सेवा,
- (ज) वैदेशिक रोजगार सेवा,
- (झ) राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरणसम्बन्धी सेवा,
- (ञ) मालपोत तथा नापी सम्बन्धी सेवा,
- (ट) स्थानीय तहबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवा,

- (ठ) भेटेरिनरी सेवा,
  - (ड) खानेपानी सम्बन्धी सेवा,
  - (ढ) विद्युत सम्बन्धी सेवा,
  - (ण) सडक तथा ढल मर्मत सम्भार सम्बन्धी सेवा,
  - (त) खाद्य, गुणस्तर परीक्षण,
  - (थ) विभिन्न निकाय तथा शिक्षण संस्थाबाट सञ्चालन हुने परीक्षा सम्बन्धी कार्यहरू,
  - (द) वैदेशिक अध्ययन अनुमति (NOC) सम्बन्धी सेवा,
  - (ध) नेपाल प्रहरीबाट प्रदान गरिने चारित्रिक प्रमाणपत्र सम्बन्धी सेवा,
  - (न) सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायले तोकेका सार्वजनिक सेवासँग सम्बन्धित अन्य सेवा,
  - (प) प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले तोकेका सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी अन्य सेवा,
  - (फ) बैङ्किङ तथा बिमा सम्बन्धी कारोबार।
- १०.२ अस्पताल, दूरसञ्चार (साइबर सेक्युरिटी तथा इन्टरनेटसमेत), अध्यागमन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, फायरब्रिगेड, टक्सार, रेडियो नेपाल, नेपाल टेलिभिजन, मुद्रण विभाग, हुलाक, शान्ति सुरक्षा, विपद् आदिजस्ता रोजाना र आकस्मिक सेवा प्रदान गर्ने मन्त्रालय, विभाग तथा कार्यालयले सार्वजनिक बिदाका दिनमा समेत दैनिक काम नरोकिने गरी सेवा प्रवाह गर्नु पर्नेछ।
- १०.३ प्रकरण १०.१ र १०.२ बमोजिम सेवा प्रवाह गर्न खटिने कर्मचारीले त्यसरी खटिए बापत सट्टा बिदा पाउनेछन्।

११. कार्यालय हाजिर हुने र छुट्ने समय:-

- (क) नेपाल राज्यभरका सबै सरकारी कार्यालयमा संवत् २०८० साल वैशाख १ गतेदेखि कात्तिक १५ गतेसम्म तथा संवत् २०८० साल माघ १६ गतेदेखि चैत मसान्तसम्म कार्यालय समय बिहान १०:०० बजेदेखि अपराह्न ५:०० बजेसम्म हुने र संवत् २०८० साल कात्तिक १६ गतेदेखि माघ १५ गतेसम्म बिहान १०:०० बजेदेखि अपराह्न ४:०० बजेसम्म हुने ।
- (ख) शुक्रबारको दिन बिहान १०:०० बजेदेखि अपराह्न ३:०० बजेसम्म हुने ।

द्रष्टव्य:

- (१) नेपाल सरकारले निर्णय गरी तोकेका सार्वजनिक बिदाका अतिरिक्त प्रदेश सरकारले आ-आफ्नो प्रदेशको धर्म, संस्कृति र रीतिस्थिति समेतलाई दृष्टिगत गरी घोषणा गरेका बढीमा वर्षको ६ दिनसम्मको सार्वजनिक बिदामा सम्बन्धित प्रदेशमा रहेका सङ्घीय सरकारका कार्यालयमा समेत सार्वजनिक बिदा गर्ने। तर प्रदेश सरकारले आफ्नो प्रदेशभरी लागू हुने गरी ६ दिनभन्दा बढी सार्वजनिक बिदा घोषणा गरेमा र काठमाडौं उपत्यकाका तीन जिल्लाको हकमा गृह मन्त्रालयले निर्णय गरेबमोजिम हुने ।
- (२) प्रदेश सरकारले आफ्नो प्रदेशभरी लागू हुने गरी घोषणा गरेका सार्वजनिक बिदा मध्ये वर्षको सुरुमै प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशन भएपछि सो मध्ये ६ दिन सार्वजनिक बिदा गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालयले गृह मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

- (३) “आधा दिन” भन्नाले संवत् २०८० साल वैशाख १ गतेदेखि कार्तिक १५ गतेसम्म तथा संवत् २०८० साल माघ १६ गतेदेखि चैत मसान्तसम्म दिनको १:३० बजे र संवत् २०८० साल कार्तिक १६ गतेदेखि माघ १५ गतेसम्म तीन महिनाको लागि दिनको १:०० बजेसम्म सम्झनु पर्छ।
- (४) खाजा समय: दिउँसो १:३० देखि २:०० बजेसम्म ।

आज्ञाले,
विनोद प्रकाश सिंह
नेपाल सरकारको सचिव ।